

بهترین سال‌های
زندگی ما

عیب و هنر جشنواره

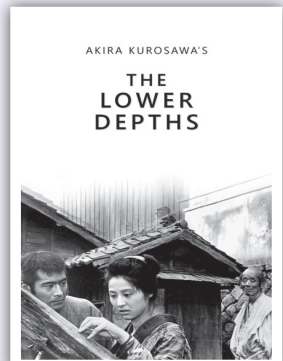

شاپور عظیمی

جشنواره فیلم فجر در بسیاری از دوره‌هایش حرص ما را به عنوان مخاطبان در آورده است. بسیاری از انتخاب‌هایش علی‌السویه بوده‌اند و بود و نبودشان هیچ تفاوتی نداشته است. داریم از بخش خارجی جشنواره حرف می‌زنیم؛ آن ابتدا که از آب کره گرفته می‌شد و چند فیلم در ۲ یا حتی ۳ دوره از جشنواره و با اسم‌های دهان‌پرکن، به نمایش درآمدند؛ فیلم‌های مهجوری که معلوم نبود از قوطی کدام عطاری پیدایشان می‌کردند و با آب و تاب در جشنواره نشان‌شان می‌دادند. خلاصه اینجانب دیگر دست‌دستان‌داران بخش جشنواره‌های جشنواره‌ها، نمایش‌های ویژه و امثالهم را خوانده بودم و رسماً چندسالگی عطای بخش خارجی جشنواره را به لقای بخشیدیم.

البته حواسم هم بود که نکند در این میان فیلم‌هایی باشند که از دستم در بروند. این تا اینجا، جمله عیب‌های بخش خارجی جشنواره، اما بر مصداق آن شعر سرشناس، باید هنر جشنواره را هم ذکر کنیم که انصاف رعایت باشد!

بشخصه شناخت کیشلوفسکی را مدیون بخش خارجی جشنواره فیلم فجر هستم. با آن ده فرمانش که بالاخره یقهم را ول نکرد و پایان‌نامه دوره لیسانس بنده شد. سرگئی پاراجانف و آن نمای حیرت‌انگیز «بهترین سال‌های زندگی ما»، گادفری رجبی و آن دو مستند غریبش، مستند «باراکا»، مستند کریس مارکر درباره تارکوفسکی، مستند «داستان باد» یوریس ایونس. آثار تارکوفسکی: غریب بودن «استاکر»، حیرت‌انگیز بودن «سولاریس»، فضای آخرالزمانی «پنار»، شاعرانگی «کودکی ایوان» و باشکوه بودن «آندره رولف»، «در اعماق» از کوروساوا که اینها را مدیون جشنواره‌ایم... حالا دیگر سالیان درازی است که مرزهای فیلم‌دیدن جابه‌جا شده‌اند. با یک کلیک، اکنون می‌توان فیلمی را تماشا کرد که ما زمانی از خیابان ورزنده منتظر اتوبوس تجریش می‌ماندیم تا ما را عباس آباد پیاده کند و دوان دوان برویم دانشکده صداوسیما و با هزار کلک از حراست آن فرار کنیم تا بتوانیم «در دسر هری» یا یک فیلم نوار را تماشا کنیم.

در اعماق به کارگردانی آکیرا کوروساوا

حامد بهداد در جشنواره امسال
با فیلم «شوهر ستاره»
حاضر است.

کارنامه حامد بهداد پایان سنت نقش اول مرد در سینمای ایران است

انهدام جوان اول

علیرضا محمودی

جوان اول توصیف نقشی بود که بازیگر نقش اول فیلم بازی می‌کرد. این ویژگی روایی که داستان فیلم سرنوشت مردی جوان با خصلت‌های پهلوانی و درویشی همزمان باشد، از سنت‌های روایی نقالی به سینما وارد شده بود. نقالان تا قبل از محبوبیت امیرارسلان در دوران ناصری از منابع مذهبی و ملی چون روایات اولیا و حماسه‌های پهلوانی برای نقل استفاده می‌کردند. نقیب الممالک در نقل مکتوب امیرارسلان در شخصیت‌پردازی قهرمان رومانس پهلوانی خود از همه منابع پیش از خود استفاده کرد. او ترکیبی از شرح حال مردان الهی را با خصوصیات رستم و روایات پراکنده عاشق‌های دربار صفوی از شاه‌عباس و شاه‌اسماعیل ترکیب کرد تا مجموعه صفات عینی و ذهنی برای امیرارسلان نامدار پی‌ریزی کند. محصول کار نقال اول دوران سلطان صاحبقران جریان‌ساز شد. وقتی در دهه ۱۳۳۰ سینماگران در پی یافتن پشتوانه‌های فکری برای ارتباط با همه اقشار مردم ایران بودند، از تولیدات پارس فیلم و عقاب فیلم دکتر کوشان و مهندس بدیع ایلوش خوششابه ناصر ملک‌مطیعی با فیلم‌هایی چون «امیرارسلان» و «ولگرد»، پدیده جوان اول وارد جهان سینمای ایران شد. حامد بهداد با بروز تمایلات و هیجانات و رد و خط‌هایی از خود در همان دهه اول حضورش در سینمای ایران از جوان اولی تغییر شکل داده‌شده در سینمای ایران پرده برداشت. جوان اول دهه‌های قبل با درون‌راسخ و بیرون‌ستبر، با سیمای سرداری و صدای دلبری طرح ساده‌ای از حماسه در زندگی روزمره را بر جای

نمایی از آرایش غلیظ

می‌گذاشت، اما بهداد با اینکه ستایش فراوان نثار صدای براندو می‌کرد در مسیری قرار گرفت که ایده جوان اول را منهدم می‌کرد. انه‌دام جوان اول برابر ترسیم واقعیتی که سینمای ایران به سمتش حرکت کرده بود. جوان اول بخشی از دنیای رویاپرداز سینمای ایران برای میزبانی از مخاطبان مرد طبقه فرودست بود، اما پروژه تکثیر واقعیت در برابر رویاسازی همزمان با ورود بهداد به سینمای ایران به اوج خود رسیده بود. او ستاره نقش‌هایی شد که بی‌تاب و مردد با هیجان و تردید عشق و رفاقت را تجربه می‌کنند. مدیران دفاتر امیدوار به احیای پروژه جوان اول دهه ۱۳۸۰ به ساختن کمدی روی آوردند و تلخی و تندید بهداد را برای سینمای واقع‌گرای ایران گذاشتند. بهداد بازیگری شد برای «بوتیک» و «جرم» و «نارنجی پوش» و فیلم ناتمام «چای تلخ».

بیش از ۲۰ دهه است که در پیش از ۴۰ فیلم حامد بهداد سینمای ایران را در بالاترین سطح حرفه بازیگری ادامه داده. در این کارنامه چشمگیر او بازتاب‌دهنده تداوم نقشی شده که در فیلم دوران‌ساز «بوتیک» از حمید نعمت‌الله از خود برجای گذاشت. جوانی مجرم و

